

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/134/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222203841
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2023:1222203841.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II sudkyňou JUDr. Hanou Posluchovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. R., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: V. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, Z., a otca: R. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, Z., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

- I. Maloleté dieťa: M. R., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.
- II. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.
- III. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej: M. R., nar. XX.X.XXXX, výživným vo výške 50€ mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom 03.08.2022.
- IV. Zročné výživné nevzniklo.
- V. Styk matky s maloletou sa neupravuje.
- VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 03.08.2022 sa otec domáhal úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu súdnym rozhodnutím, ktorým by súd zveril maloletú M. do jeho osobnej starostlivosti a matku by zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 50 eur mesačne. Styk matky s maloletou otec upraviť nežiadal.
2. Spolu s návrhom vo veci samej sa otec domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením č.k. 11P/134/2022-13 zo dňa 15.08.2022 vylúčil na samostatné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 11P/141/2022. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia bol uznesením č.k. 11P/141/2022-11 zo dňa 22.8.2022, právoplatným dňa 7.10.2022 zamietnutý z dôvodu, že nebola preukázaná neodkladná potreba upraviť pomery maloletej.
3. Otec svoj návrh vo veci samej odôvodnil tým, že maloletá M. sa narodila z jeho vzťahu s matkou počas toho, ako tvorili pár a žili spolu v jednej domácnosti na ubytovni. Spolužitie sa po dvoch rokoch od narodenia detí ukončilo pre vzájomné konflikty a neprestávajúce hádky. Po rozchode otec spolu s dcérou odišiel žiť k jeho rodičom a odvtedy sa táto situácia nezmenila. S výchovou a starostlivosťou o maloletú mu pomáhajú jeho rodičia, on si privyrába brigádniccky. Druhej maloletej dcére pochádzajúcej z jeho vzťahu s matkou (Y. R. R., nar. XX.X.XXXX) poskytuje starostlivosť stará matka zo strany matky - V. L., nar. XX.XX.XXXX. Matka maloletej M. otca informovala o skutočnosti, že odchádza do zahraničia na niekoľko mesiacov za účelom zárobku. Podobná situácia už nastala viackrát, čo spôsobilo aj problémy v škole, ktorú maloletá navštevuje a jej personál je dobre oboznámený so situáciou, že maloletú vychováva iba otec a matka o ňu prestala javiť záujem. Otec sa domnieva, že dôvodom môže byť závislosť matky

od omamných a psychotropných látok. S matkou maloletej sa otec dohodol a je oboznámená s týmto návrhom a súhlasí s ním v plnom rozsahu. Otec vyjadril vážne obavy o ďalší vývin situácie v septembri 2022, kedy začína nový školský rok a v záujme maloletej bude potrebné vybaviť mnoho vecí. Maloletá žije v domácnosti s ním, kde je zvyknutá, má tam svoje miesto a odtiaľ chodí do školy. On sa s ňou učí, nakupuje jej potraviny, hygienu, šatstvo, hradí školské poplatky a všetko ostatné, čo sa týka starostlivosti o dieťa. Matka maloletej poberá príspevok (na maloletú), avšak otec z toho nič nedostáva. Maloletá bude mať tento rok XX rokov, teda je vo veku, kedy začína mať vyššie nároky. Tento návrh podáva aj z dôvodu, že chce, aby mu bol právom vyplácaný príspevok na dieťa, ktoré má po celý čas vo svojej starostlivosti.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletej a kolízneho opatrovníka, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi.

5. Súd pojednával v neprítomnosti matky, ktorá sa na pojednávanie nedostavila, hoci bola riadne predvolaná z adresy evidovanej v Registri obyvateľov Slovenskej republiky. K návrhu, ktorý bol doručovaný aj zverejnením na úradnej tabuli a webstránke súdu v zmysle § 116 ods. C.s.p., sa matka nevyjadrila.

6. Maloletá M. sa narodila z mimomanželského vzťahu svojich rodičov. V súčasnosti navštevuje Š. ročník základnej školy. Býva spoločne s otcom a jeho rodičmi v dvojizbovom prenajatom byte. Je zdravá, má len bežné potreby primerané jej veku.

7. Rodičia maloletej majú okrem mal. M. aj ďalšiu maloletú dcéru Y. R. R., nar. XX.X.XXXX. Na tunajšom súde je pod sp. zn. 27P/134/2022 vedené konanie o návrhu starej matky V. L., nar. XX.XX.XXXX, starej matky zo strany matky, o zverenie maloletej Y. R. do náhradnej osobnej starostlivosti, uvedené konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené, avšak uznesením č.k. 27P/150/2022-9 zo dňa 30.8.2022 bolo vydané neodkladné opatrenie o zverení mal. Y. R. R., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti starej matky V. L., a to až do právoplatného skončenia konania sp. zn. 27P/134/2022.

8. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni bola matka v uplynulom období v pracovnom pomere v Slovenskej republike len veľmi krátko, a to od 24.11.2022-25.11.2022 (zamestnávateľ: K. Q. M..L..T., X. F., Z.). Podľa lustrácie v katastri nehnuteľností matka nehnuteľnosti nevlastní.

9. Dopytom zo dňa 08.08.2022 požiadal tunajší súd Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava o vykonanie šetrenia v domácnosti otca. Dňa 09.08.2022 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonal pohovor s maloletou u otca. Pohovor s maloletou bol vykonaný bez prítomnosti zákonných zástupcov. Na otázku, či vie povedať dôvod, prečo s ňou bude vykonaný pohovor, uviedla, že vie. Otec informoval maloletú o prebiehajúcom súdnom konaní. Rozhovor začínal bežnými otázkami smerujúcimi k jej záujmom. Počas šetrenia maloletá uviedla nasledovné: „Chodím na ZŠ Ž., skončila som Š. ročník, učím sa tak na 3-4. V škole ma baví telesná výchova, hrávame vybíjanú. Ja tu s otcom bývam od malička, keď bola mama na Slovensku, tak sme sa stretávali, teraz pracuje v zahraničí, neviem či v L. alebo v G.. Ja sa so sestrou stretávam, sme spolu skoro každý deň, aj k babičke na M. chodím skoro každý deň. Viem, že bol podaný návrh, ale nerozoberali sme to s otcom. Babka pracuje niekde v H., dobre to tu funguje, babka varí aj tatino niekedy varí. Chodíme niekedy do kina, alebo na zmrzlinu, v škole keď treba niečo riešiť, išiel tatino. Nákupy riešime s babkou. Na narodeniny a Vianoce mi mama dá peniaze, alebo mi niečo kúpi. Maminu som videla asi pred mesiacom, išla preč, píšeme si cez sociálne siete.” Otec so svojimi rodičmi a s maloletou M. bývajú v dvojizbovom prenajatom byte, kde mesačný nájom je vo výške 520,- eur. Byt pozostáva z dvoch izieb, jedna izba je spojená s kuchyňou, toalety a kúpeľne. Byt je plne a funkčne zariadený. Maloletá má v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky, má vytvorený priestor na učenie a trávenie voľného času. Navštevuje ZŠ Ž.. V zdravotnej starostlivosti je u MUDr. W. B., Z. X, Z.. Počas šetrenia otec uviedol nasledovné: „Ja nepracujem, chodím na brigády, rodičom prispievam vo výške 300,- eur na chod domácnosti. Matka na dcéru neprispieva žiadnym výživným, kúpi dcére oblečenie. Dcéra je celé obdobie u mňa. Pomoc pri starostlivosti zabezpečujú moji rodičia. O druhú dcéru sa starajú druhí starí rodičia z matkinej strany. Matka dcéry vycestovala za prácou, urobila to už aj v minulosti. Dcéry sa navštevujú, chodí sem aj tá mladšia. Matka poberá na obe dcéry rodinné prídavky, a o dcéry sa nestará.” Zo šetrenia v domácnosti a z podaných informácií zo strany otca a maloletej je zrejme, že maloletá M. je dlhodobo v starostlivosti otca a starých rodičov, ktorí zabezpečujú jej starostlivosť.

10. Otec maloletej v podaní doručenom súdu dňa 24.11.2022 uviedol, že nie je podnikateľ, nevlastní ani majetok, žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi aj spolu s maloletou M.. Po ustálení situácie s pandemiou COVID-19 si brigádne zarába - sú to príležitostné pomocné práce - avšak pomáhajú si aj ako rodina navzájom. Má za to, že jeho pomery sú dostatočné na to, aby zabezpečil starostlivosť o maloletú M.. Tým, že žije spoločne s rodičmi, sú jeho mesačné výdavky spojené do celkových rodinných

výdavkov - prispieva do rodinného rozpočtu tak, ako vie a ako je to potrebné. Na maloletú má mesačné výdavky spojené so stravou, hygienou, verejnou dopravou a ošatením vo výške 100 eur, a preto bude požadovať za opodstatnené rozložiť výživovaciú povinnosť s matkou na polovicu, teda vo výške 50 eur na každého rodiča; zatiaľ mu matka neprispieva. Súhlasí aj s návrhom na zverenie jeho druhého dieťaťa - maloletej Y. R. R. - do starostlivosti pani V. L., jej babky, a to na základe ich vzájomnej dohody pre riešenie rodinnej situácie; on ako otec sa môže postarať o maloletú M. a ona ako babka zas o maloletú Y..

11. Na pojednávaní dňa 24.01.2023 otec trval na podanom návrhu, žiadal zveriť maloletú do svojej starostlivosti, výživné matke navrhol určiť vo výške 50 eur mesačne, úpravu styku matky s maloletou nepožadoval. Pokiaľ ide o zastupovanie a správu majetku maloletej, súhlasil s tým, aby toto právo mali obaja rodičia. Ďalej uviedol, že dcéra je odmalička u neho a jeho rodičov, keďže býva s nimi. Po rozchode s matkou cca päť rokov dozadu sa dohodli, že o staršiu M. sa bude starať on a o mladšiu Y. ona. S matkou kontakt neudržiava, ale včera aj dnes ráno mu volala, že príde na pojednávanie. O pojednávaní vedela od neho, lebo pred tým jej volal. Keď sa rozprávali o tomto konaní, povedala, že súhlasí so všetkým. On je stále v kontakte so starou mamou z matkinej strany a dcéry sa navštevujú. Je nemajetný, býva s rodičmi a dcérou, nájomné je 520 eur mesačne. Dcéra chodí do X. ročníka. Má na ňu len bežné výdavky primerané veku, je zdravá. Momentálne je nezamestnaný, privyrábal si ale brigádnicky. Od 1.2.2023 má nastúpiť na W. Ú. O., kde bude pracovať v rámci technických služieb. Vzdelanie má základné. Matka na dcéru od podania návrhu finančne neprispievala, ale keď prišla za ňou, tak jej vždy niečo priniesla alebo ju zobrala a nakúpila jej oblečenie. Preto si zročné výživné neuplatňuje. Pokiaľ ide o majetkové pomery matky, tak nemá vedomosť o tom, že by vlastnila nejaké nehnuteľnosti alebo hnutel'né veci väčšej hodnoty. Vzdelanie má matka tiež základné. V uplynulom období pracovala v zahraničí, odchádzala vždy na niekoľko mesiacov. Nevie, akú prácu vykonávala v L. alebo v G.. Hovorila mu, že tam robila nejakú chyžnú v hoteli, ale nevie aký mala príjem.

12. Kolízny opatrovník maloletej navrhoval zveriť dieťa do osobnej starostlivosti otca s tým, že styk s matkou nebude upravený. Ohľadne určenia výšky výživovacej povinnosti matky k maloletej súhlasil so sumou 50,- eur mesačne.

13. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie výživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu výživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich výživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vykonané dokazovanie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Maloletú zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý túto starostlivosť aj reálne vykonáva a s touto úpravou súhlasil aj kolízny opatrovník. Nakoľko matka žije viac-menej v zahraničí, o maloletú sa zaujíma len sporadicky počas jej nepravidelných pobytov na Slovensku, ako aj s ohľadom na vek maloletej (XX rokov) súd neupravoval styk matky s maloletou, s čím súhlasil aj kolízny opatrovník. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal predovšetkým z odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa na X. stupni základnej školy. Súd považoval výživné požadované otcom za primerané ním deklarovanej výdavkom na maloletú v sume cca 100 eur mesačne, zohľadňujúc o.i. tú skutočnosť, že podľa vyjadrenia otca matka dcére prispieva aj vo forme vecných plnení (nákup oblečenia a pod.), a preto sa otec s matkou na tejto sume výživného dohodol. Výživné tak súd určil v sume 50,- eur mesačne, ako to žiadal otec. Pri určovaní výšky výživného teda súd vychádzal jednak z odôvodnených potrieb maloletej, z dohody rodičov ako aj zo schopností a možností matky, ktorá je v pomerne mladom produktívnom veku a nepreukázala žiadne zdravotné problémy, ani iné prekážky brániace jej v tom, aby sa zamestnala. V tejto súvislosti súd poukazuje na široké pracovné možnosti ako aj výšku priemernej mzdy v regióne, v ktorom podľa zistení súdu matka žije. Odôvodnenými potrebami dieťaťa pritom nie sú len hmotné potreby ako jedlo, ošatenie, výživné slúži aj na uspokojovanie ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa. Výška výživného určená v tomto rozhodnutí je preto na pomyselných dolnej hranici a vychádza hlavne z vyjadrení otca a kolízneho opatrovníka, nakoľko pomery matky sa súdu nepodarilo podrobnejšie zistiť. Pri určení výšky výživného súd tiež zohľadnil aktuálnu výšku detského prídavku (60 eur mesačne), na poberanie ktorého bude po zverení maloletej oprávnený otec s tým, že po nástupe do zamestnania avizovaného na pojednávaní dňa 24.1.2023 si tento bude môcť uplatniť aj daňový bonus na maloletú, a to až do sumy 140 eur mesačne.

20. Zároveň súd určil, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obidvaja rodičia. Zastupovanie maloletého dieťaťa a správa jeho majetku je súčasťou základných rodičovských práv a povinností. Keďže v danom prípade nebol dôvod obmedziť alebo pozbaviť ani jedného rodiča rodičovských práv a povinností, súd ponechal oprávnenie zastupovať maloletú a spravovať jej majetok obojmu rodičom.

21. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie matka do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie otca a kolízneho opatrovníka proti tomuto rozsudku nie je prípustné, pretože sa tohto práva po vyhlásení rozsudku písomne do zápisnice vzdali.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a požadovať splnenie nároku z exekučného titulu. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia